

LEHDISTÖTIEDOTE nro 216/22

Luxemburg, 22.12.2022

Unionin tuomioistuimen tuomio asiassa C-530/20 | EUROAPTIEKA

Latvian lainsäädäntö, jossa kielletään lääkemainonta, joka perustuu lääkkeiden hintaan, myynninedistämistarjouksiin tai siihen, että lääke myydään yhdessä muiden lääkkeiden tai muiden tuotteiden kanssa, on unionin oikeuden mukainen

Tällainen mainonta kannustaa lääkkeiden epätarkoituksenmukaiseen käyttöön, ja jäsenvaltioiden on kiellettävä se

Direktiivillä 2001/83¹ yhdenmukaistetaan lääkemainontaa koskevat säännökset ja asetetaan mainonnalle ehtoja, rajoituksia ja kieltoja kansanterveyden suojelemiseksi.

SIA EUROAPTIEKA on latvialainen osakeyhtiö, joka harjoittaa apteekkitoimintaa Latviassa. Vuonna 2016 Latvian terveysvirasto kielsi sitä mainostamasta lääkkeiden myyntikampanjaa sellaisen kansallisen säännöksen nojalla, jossa kielletään lääkemainonta, joka perustuu lääkkeiden hintaan, myynninedistämistarjouksiin tai siihen, että lääke myydään yhdessä muiden lääkkeiden tai yhdessä muiden tuotteiden kanssa. Vuonna 2020 EUROAPTIEKA nosti Latvian perustuslakituomioistuimessa kumoamiskanteen, jossa se kyseenalaisti tämän kansallisen säännöksen lainmukaisuuden direktiiviin 2001/83 kannalta.

Kyseinen tuomioistuin kysyy unionin tuomioistuimelta, miten lääkemainonnan käsitettä on tulkittava tässä direktiivissä tarkoitetulla tavalla ja erityisesti, kattaako tämä käsite myös määrittämättömien lääkkeiden mainonnan eli mainonnan, joka koskee lääkkeitä yleensä tai yksilöimättömien lääkkeiden kokonaisuutta. Lisäksi se kysyy unionin tuomioistuimelta, onko kyseessä olevassa kansallisessa säännöksessä säädetty kielto sisällyttää mainontaan tietoja, joissa kannustetaan lääkkeen ostamiseen perustelemalla lääkkeen ostotarvetta sen hinnalla taikka ilmoittamalla erikoistarjouksesta tai siitä, että lääke myydään yhdessä muiden lääkkeiden kanssa, mainitun direktiivin mukainen.

Tänään antamassaan tuomiossa unionin tuomioistuimen suuri jaosto toteaa ensinnäkin, että **lääkemainonnan käsite kattaa kaikenlaisen ovelta ovelle tiedottamisen, asiakkaitten hankinnan tai kannustimet, joiden tarkoituksena on edistää tietyn lääkkeen tai määrittämättömien lääkkeiden määräämistä, luovutusta, myyntiä tai kulutusta.**

Tämä käsite on nimittäin määritelty direktiivissä 2001/83 erittäin laajasti siten, että se kattaa kaikenlaisen ovelta ovelle tiedottamisen, asiakkaitten hankinnan tai kannustimet, joihin lukeutuu muun muassa ”yleinen lääkemainonta”.

Jos määrittämättömien lääkkeiden mainonta jätettäisiin direktiivin 2001/83 soveltamisalan ulkopuolelle, siinä

¹ Ihmisille tarkoitettuja lääkkeitä koskevista yhteisön säännöistä 6.11.2001 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2001/83/EY (EYVL 2001, L 311, s. 67), sellaisena kuin se on muutettuna 31.3.2004 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2004/27/EY (EUVL 2004, L 136, s. 34).

säädetyt mainontaa koskevat kiellot, edellytykset ja rajoitukset, jotka perustuvat lääkkeiden liiallisesta ja harkitsemattomasta käytöstä mahdollisesti aiheutuviin vaaroihin, menettäisivät tehokkaan vaikutuksensa ja kansanterveyden turvaamista koskeva direktiivin keskeinen tavoite vaarantuisi huomattavasti.

Nyt käsiteltävässä asiassa unionin tuomioistuin katsoo, että ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa riitautetussa kansallisessa säännöksessä kielletyn kaltaisella **sellaisten tietojen levittämällä, joissa kannustetaan lääkkeen ostamiseen perustelemalla lääkkeen ostotarvetta sen hinnalla taikka ilmoittamalla erikoistarjouksesta tai siitä, että lääke myydään yhdessä muiden lääkkeiden tai yhdessä muiden tuotteiden kanssa**, on myynninedistämistarkoitus. Unionin tuomioistuimen mukaan tällainen tiedon levittäminen **kuuluu näin ollen lääkemarkkinan käsitteen ala**n silloinkin, kun nämä tiedot eivät koske mitään tiettyä lääkettä vaan määrittämättömiä lääkkeitä.

Tällaisen kansallisen säännöksen yhteensopivuudesta direktiivin 2001/83 kanssa unionin tuomioistuin toteaa lisäksi, että sellaisten lääkkeiden mainonta, jotka eivät edellytä lääkemääräystä eivätkä ole korvattavia ja joita kyseinen kansallinen säännös koskee, on periaatteessa sallittua kyseisen direktiivin nojalla. **Jäsenvaltioiden on kuitenkin kansanterveyteen kohdistuvien vaarojen välttämiseksi kiellettävä mainosaineisto, joka kannustaa tällaisten lääkkeiden epätarkoituksenmukaiseen käyttöön.**

Unionin tuomioistuin korostaa tältä osin, että **kun kyse on lääkkeistä, jotka eivät edellytä lääkemääräystä eivätkä ole korvattavia, mainonta voi vaikuttaa erityisen merkittävästi loppukuluttajan tekemään arviointiin ja valintaan** sekä lääkkeen laadun että ostettavan määrän osalta. Lisäksi hintamainonta, myynninedistämistarjouksia koskeva mainonta tai lääkkeiden myymistä yhdessä muiden lääkkeiden tai tuotteiden kanssa koskeva mainonta **voi saada loppukuluttajat ostamaan ja käyttämään kyseisiä lääkkeitä ilman, että niiden terapeuttisiin ominaisuuksiin ja konkreettisiin lääketieteellisiin tarpeisiin perustuva objektiivinen arviointi on suoritettu.** Tällaisessa mainonnassa **lääkkeet rinnastetaan muihin kulutustuotteisiin**, joihin sovelletaan yleensä hyvityksiä ja hinnanalennuksia.

Unionin tuomioistuin katsoo, että **hintamainonta, myynninedistämistarjouksia koskeva mainonta tai lääkkeiden myymistä yhdessä muiden lääkkeiden tai muiden tuotteiden kanssa koskeva mainonta kannustaa siis lääkkeiden, jotka eivät edellytä lääkemääräystä eivätkä ole korvattavia, epätarkoituksenmukaiseen ja liialliseen käyttöön.** Näin ollen kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä oleva kansallinen säännös, jossa kielletään tällaisen mainosaineiston levittäminen, on direktiivin 2001/83 mukainen

HUOMAUTUS: Ennakkoratkaisupyyntö antaa jäsenvaltioiden tuomioistuimille mahdollisuuden tiedustella niiden käsiteltävänä olevan yksittäisen asian puitteissa unionin tuomioistuimelta unionin oikeuden tulkintaa tai unionin toimen pätevyyttä. Unionin tuomioistuin ei ratkaise kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevaa asiaa. Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on ratkaista asia unionin tuomioistuimen ratkaisun mukaisesti. Unionin tuomioistuimen ratkaisu sitoo vastaavalla tavoin muita kansallisia tuomioistuimia, jotka käsittelevät samanlaista ongelmaa.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido Euroopan unionin tuomioistuinta.

Tuomion [koko teksti ja tiivistelmä](#) julkaistaan CURIA-sivustolla tuomion julistamispäivänä.w

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎+352 4303 3127

Kuvia tuomion julistamisesta on saatavilla sivustolla [Europe by Satellite](#) ☎ +32 2 2964106.

Pysykää kuulolla!

